

1e begrotingswijziging 2020

GGD Zuid Limburg

Heerlen,

september 2019

1. Inleiding

Voor u ligt de 1e begrotingswijziging 2020. Een begrotingswijziging die is afgeleid van het traject om te komen tot één organisatie voor jeugdgezondheidszorg (JGZ) in Zuid-Limburg met ingang van 1 januari 2020.

Op dit moment geven 4 organisaties, naar tevredenheid van cliënten en gemeenten, uitvoering aan de JGZ in Zuid-Limburg. De GGD is verantwoordelijk voor de uitvoering van de JGZ voor kinderen van 4 tot 18 jaar. Envida, MeanderGroep en Zuyderland zijn verantwoordelijk voor de uitvoering voor de JGZ voor de leeftijdsgroep van 0 tot 4 jaar in respectievelijk de regio's Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek.

Op 3 juli jl. heeft het Algemeen Bestuur – na een zorgvuldig en gedegen onderbouwd voorbereidingstraject van 1,5 jaar – besloten om op 01.01.2020 te starten met één organisatie voor JGZ in Zuid-Limburg. Hiermee wordt de basis gelegd om vanuit één doorgaande lijn de groep gezonde kinderen in Zuid-Limburg te vergroten. De nieuwe JGZ-organisatie wordt als programma ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg. Per 01.01.2020 wordt het basispakket overgedragen naar de nieuwe JGZ-organisatie en worden met de individuele gemeenten afspraken gemaakt over eventuele aanvullende taken en projecten.

De 1^e begrotingswijziging 2020 heeft volledig betrekking op JGZ en bevat de begroting 2020 voor de nieuwe JGZ-organisatie. Deze begroting is gebaseerd op gelijkblijvende taken tegen een gelijkblijvend budget en betreft uitsluitend een samenvoeging van de reeds goedgekeurde begroting 2020 van de GGD Zuid Limburg (onderdeel JGZ) en de ingediende subsidieverzoeken van Envida, MeanderGroep en Zuyderland.

2. De noodzaak voor verandering

Elke ouder wil het beste voor z'n kind. En geen enkel kind wil langs de kant staan vanwege (gezondheids)problemen. De JGZ kan ouders en kinderen daarbij helpen. Al vele jaren maakt het overgrote deel van de Zuid-Limburgse gezinnen gebruik van de expertise van de JGZ-professionals, maar als we kritisch kijken naar onszelf kan én moet het anders!

2.1 De wereld van de JGZ verandert

De wereld waarin de JGZ werkt, verandert. Er zijn meer kinderen die opgroeien in een gezin met multiproblematiek zoals armoede, verslaving, huiselijk geweld of een taalachterstand. Tegelijkertijd is het minder vanzelfsprekend om de JGZ te bezoeken en verandert de rol van de gebruiker van de zorg. Ondanks het laagdrempelige karakter en de extra inspanningen van JGZ-professionals is in sommige wijken sprake van een relatief hoge *no show*. Juist daar waar ondersteuning en begeleiding wenselijk lijkt, worden ouders en kinderen niet altijd bereikt.

Ook de rol en positie van de JGZ als samenwerkingspartner verandert. De spilfunctie van de JGZ wordt sterker; de expertise van de JGZ wordt steeds vaker ingeschakeld. JGZ is een vaste gesprekspartner voor scholen, gemeenten en zorgpartners en ook huisartsen zoeken steeds vaker contact. Een positieve ontwikkeling waarin vraagstukken steeds vaker vanuit een brede en op gezondheid gerichte bril benaderd worden. Maar er is ook een keerzijde. Al deze extra vragen en contacten maken dat het werk van de JGZ onder druk staat. De toegenomen vraag van partners in combinatie met het feit dat steeds meer risico's vroegtijdig worden gesignaleerd (en zorgen voor meer contacten van de JGZ met partners, ouders en kinderen) maakt dat het werk en de begroting onder druk staan. Voldoende aanleiding om de wijze waarop de JGZ nu georganiseerd is tegen het licht te houden en te bouwen aan een nieuwe dynamische en flexibele organisatie. Een verandering die ook past in de fundamenteel gewijzigde rol van gemeenten.

Gemeenten hebben sinds enkele jaren meer verantwoordelijkheden op het gebied van jeugd en participatie en zoeken naar regie en samenhang in de jeugdketen. Zij hebben als doel dat jeugdigen gezond en veilig opgroeien, talenten ontwikkelen en naar vermogen participeren aan de samenleving. Afgeleid hiervan streven zij ernaar om (zware) zorg zoveel mogelijk te voorkomen. Bij alle partijen – zowel in het gemeentelijk domein als de domeinen van onderwijs en zorg – groeit het besef dat de inzet van de JGZ niet alleen een inhoudelijke meerwaarde heeft, maar ook daadwerkelijk kan zorgen voor beter passende en lichtere/ kortere hulp.

2.2 Trendbreuk: prioriteit bij het inlopen van gezondheidsachterstanden

De gezondheid van de inwoners van Zuid-Limburg blijft achter ten opzichte van de gezondheid in Nederland. Limburg heeft de op één na grootste groep jeugd die een beroep doet op jeugdhulp en ook het zorggebruik is hoog. Wetenschappers laten er geen twijfel over bestaan: zo vroeg mogelijk investeren in veilig en gezond opvoeden en opgroeien zal wezenlijk bijdragen aan het verkleinen van de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie in de verdere levensloop. Met een vroege start, al voor de conceptie, is de grootste gezondheidswinst te halen. Door te werken aan een gezonde jeugd creëren we een nieuwe gezonde generatie.

Het heeft veel voordelen om problemen zo snel mogelijk te herkennen. Problemen die eerder worden ontdekt, kunnen vaak met lichte hulp en ondersteuning worden opgelost. Dit is niet alleen gunstig voor de kinderen zelf, maar heeft ook een positief effect op de kosten voor onder andere de gezondheidszorg en de jeugdzorg. Bovendien kan op deze manier de groep kinderen waar het goed mee gaat steeds groter worden.

De Zuid-Limburgse gemeenten zien het inlopen van de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie als één van de belangrijkste regionale opgaven voor de komende jaren. In 2016 hebben gemeenten de ambitie uitgesproken om de achterstanden op het gebied van gezondheid te gaan inlopen in de periode tot en met 2025. Het is nodig hiervoor een trendbreuk te creëren. Meer aandacht voor een gezonde jeugd is hierbij één van de prioriteiten. Een prioriteit die bovendien de komende jaren verder versterkt wordt.

In de periode 2020-2023 willen gemeenten met focus en slagkracht werken aan een nieuwe gezonde generatie met aandacht voor de eerste twee decennia van de levensloop: van een gezonde start in de eerste 1.000 dagen tot aan gezonde jong volwassenen met een kinderwens. Dit willen zij doen vanuit sterkere allianties en vanuit het snijvlak van gezondheid, onderwijs en economie. In het geactualiseerde gezondheidsbeleid worden deze ambities in de loop van 2019 verder geconcretiseerd.

Gemeenten zien de nieuwe organisatie voor jeugdgezondheidszorg in Zuid-Limburg als belangrijke partner in de realisatie van deze ambities.

2.3 JGZ als fundament voor een gezonde jeugd

De ambitie van de trendbreuk zorgt bij zowel de Zuid-Limburgse gemeenten alsook bij de JGZ-organisaties voor het besef dat een gestructureerde samenwerking van de JGZ-organisaties in Zuid-Limburg belangrijker is dan ooit.

De JGZ is het fundament voor een gezonde jeugd. Alle ouders en kinderen kunnen er terecht voor informatie en ondersteuning op het gebied van een gezonde, veilige

ontwikkeling en een positieve opvoeding. De JGZ heeft hierdoor als enige partij in de gezondheidszorg en het sociaal domein vrijwel alle kinderen van 0 tot 18 jaar in Nederland in beeld en weet of ze gezond opgroeien.

“Wat ons drijft is dat wij de groep gezonde kinderen in Zuid-Limburg willen vergroten, om zo bij te dragen aan de trendbreuk in de achterblijvende gezondheidssituatie van Zuid-Limburg. Dit doen wij door voor alle kinderen in te zetten op een kansrijke start en optimale ontwikkeling.

Alleen samen kunnen we de gezondheidsachterstanden in deze regio inlopen. Ook al doen we alle vier ons uiterste best om goede zorg te bieden, het levert onvoldoende resultaat op. Ons zorgaanbod is te versnipperd; we maken niet genoeg massa. De overtuiging dat de organisaties de handen ineen moeten slaan, sluit naadloos aan op de ambitie van de Zuid-Limburgse gemeenten om in sterke coalities een trendbreuk te realiseren.”

Roger Ruijters (Envida), Fons Bovens (GGD), Wim Dankers (MeanderGroep), Ageeth Bijl (Zuyderland)

Het is de ambitie van één JGZ om de groep gezonde kinderen in Zuid-Limburg groter te laten zijn dan die nu is. Gezond betekent: mee kunnen doen, je kunnen ontwikkelen en opgroeien in een omgeving die stimuleert en veilig is zodat je lekker in je vel zit; ook als je een chronische ziekte hebt of een stoornis die beperkend is.

Eén JGZ Zuid-Limburg gaat aan de slag met een nieuwe werkwijze die gekenmerkt wordt door de doorgaande lijn van – 9 maanden tot 18 jaar, een betere aansluiting bij de behoeften van ouders en kinderen en een flexibel aanbod van contactmomenten.

“Als een kind vier jaar is geworden, willen we niet tegen ouders moeten zeggen: ‘Ons deel zit erop; uw volgende afspraak hebt u bij de GGD’. Net zoals we ook niet meer willen dat ouders met een kind van drie en één van vijf naar verschillende organisaties toe moeten.” De JGZ anno 2020 werkt in een doorgaande lijn.

Het werken vanuit deze doorgaande lijn is bovendien voorwaarde voor onder andere een verdere innovatie en professionalisering van de preventieve opdracht zowel op inhoudelijk als technologisch gebied, een versterking van de (digitale) bereikbaarheid en informatievoorziening en het verminderen van de *no show*.

3. Eén organisatie voor JGZ in Zuid-Limburg

Het JGZ-dossier kent een lange geschiedenis. Afgelopen jaren was JGZ een terugkerend bestuurlijk thema, zowel voor wat betreft de meest geschikte organisatievorm, de informatievoorziening alsook ten aanzien van het gemeentelijk opdrachtgeverschap. Dit laatste mede in relatie tot de rol van JGZ binnen het sociaal domein. Onderzoeken door BMC (2012) en Advante (2016) hebben input gegeven aan een discussie, maar hebben destijds niet tot concrete wijzigingen geleid.

Het laatste jaar is het speelveld fundamenteel veranderd. De JGZ-organisaties hebben – gelieerd aan de ambities uit het regionaal gezondheidsbeleid – de handen inéén geslagen op weg naar de toekomst. Er is sprake van een gedeeld toekomstbeeld, dat wordt ingevuld vanuit een gelijkwaardige en constructieve samenwerking tussen de organisaties en een duidelijke behoefte aan eenduidigheid in dienstverlening, sturing en verantwoording.

Op zoek naar een meer structurele oplossing voor de knelpunten in de huidige praktijk en op zoek naar dé best passende werkwijze om bij te dragen aan de trendbreuk, is door de JGZ-organisaties in Zuid-Limburg (Envida, GGD Zuid Limburg, MeanderGroep en Zuyderland) in 2018 een gedegen verkenning uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een voorstel om te komen tot één organisatie voor JGZ in Zuid-Limburg.

Onder verantwoordelijkheid van de bestuurlijke stuurgroep JGZ is in de afgelopen maanden hard gewerkt aan de uitwerking van dit voorstel. In lijn met wat medio 2018 door het Algemeen Bestuur is besloten, wordt toegewerkt naar één juridische entiteit voor JGZ in Zuid-Limburg met één begroting per 01.01.2020. Medewerkers zijn vanaf dat moment in dienst van en vallen onder verantwoordelijkheid van de GGD Zuid Limburg. Vanaf januari 2020 heeft JGZ één beeld naar buiten.

3.1 JGZ als taakveld van de Wet publieke gezondheid

JGZ is, als taakveld van de Wet publieke gezondheid, publieke gezondheidszorg. Hiermee is een duidelijke keuze gemaakt om de JGZ niet als onderdeel van de zorg te zien, maar te benaderen als publieke en preventieve functie die een belangrijke basis vormt voor de gezondheid van de Zuid-Limburgse jeugd.

De mate van regelgeving maakt de JGZ ogenschijnlijk beleidsarm. Tegelijkertijd groeit de bestuurlijke aandacht voor JGZ. Enerzijds omdat de aansluiting tussen de JGZ en de jeugdzorg de aandacht van gemeenten heeft, maar ook vanuit het regionaal gezondheidsbeleid. Gemeenten zien een sleutelrol voor de JGZ in het realiseren van een trendbreuk voor wat betreft de gezondheid van de Zuid-Limburgers. Dit vraagt van gemeenten om regie te pakken en de JGZ dichtbij te organiseren en voldoende aandacht te hebben voor informatievoorziening als belangrijke randvoorwaarde voor een goede sturing.

3.2 JGZ als onderdeel Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg

Het Algemeen Bestuur heeft besloten de nieuwe JGZ-organisatie als programma onder te brengen bij de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg. Dit sluit goed aan bij het wettelijk kader (GGD is belangrijkste uitvoerder van taken uit deze wet), de ambitie én de voorkeur van gemeenten om sturing dichtbij te organiseren (via inbesteding).

De regie ligt bij de gezamenlijke Zuid-Limburgse gemeenten. Gekoppeld aan de wettelijke verankering van het taakveld JGZ is regie belegd bij het bestuurlijk verantwoordelijke gremium voor de uitvoering van de taken van de Wet publieke gezondheid. De bestuurlijke regie ligt aldus bij de 16 Zuid-Limburgse gemeenten (opdrachtgever) die regie voeren via het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van de GGD Zuid Limburg.

3.3 Collectief opdrachtgeverschap

Er is sprake van een collectief opdrachtgeverschap. De 16 gemeenten in Zuid-Limburg zijn opdrachtgever voor één JGZ. Toegewerkt is naar collectieve afspraken namens de 16 gemeenten (zie ook hoofdstuk 4). De nieuwe organisatie voor JGZ is opdrachtnemer en daarmee verantwoordelijk voor de uitvoering van de JGZ-taak in Zuid-Limburg.

3.4 Uitgangspunten

De gemeenten (Algemeen Bestuur) hebben tijdens de ontwikkelperiode van afgelopen 1,5 jaar richtinggevende uitspraken gedaan over de nieuwe organisatie. Deze punten zijn hieronder opgesomd en gelden als uitgangspunt voor invulling van de nieuwe organisatie.

Ambities

- a. Het realiseren van een trendbreuk op het gebied van gezondheid;
- b. De groep gezonde kinderen in Zuid-Limburg groter te laten zijn dan die nu is;
- c. 1 doorlopende lijn in JGZ die uitgevoerd wordt door 1 (nieuwe) organisatie.

Schaalgrootte

- d. Eén JGZ kent de schaalgrootte van Zuid-Limburg, versnippering wordt tegengegaan;
- e. In de praktijk is flexibiliteit in schaalgrootte (incl. maatwerk) nodig om optimaal te kunnen aansluiten bij de gemeentelijke structuren voor wat betreft jeugd, onderwijs en zorg.

Sturing en verantwoording

- f. Er wordt een bestuurlijke stuurgroep ingericht die het traject tot één JGZ bestuurlijk aanstuurt (inrichtingsfase). De stuurgroep krijgt eveneens de opdracht om te komen tot een voorstel voor een passende governance voor de periode daarna;
- g. Ambtelijke betrokkenheid moet voldoende geborgd zijn;
- h. JGZ wordt eenduidig aangestuurd door één leiding.

Juridisch

- i. Voldoen aan de geldende wettelijke kaders en voorschriften;
- j. Voldoen aan relevante andere regelgeving.

Bedrijfsvoering

- k. Maximale ontschotting van financiën is uitgangspunt. Hierbij is één begroting en één budget voor JGZ de insteek;
- l. Doel van het traject is omschreven als het op termijn vergroten van efficiency en kwaliteit;
- m. Overdracht naar de nieuwe organisatie gebeurt vanuit het principe: bij gelijkblijvende taken blijft het budget gelijk;
- n. De omvang van mogelijke extra frictiekosten wordt zoveel als mogelijk beperkt.

3.5 Besluitvorming

De te nemen stappen in het kader van besluitvorming zijn op basis van juridisch advies uitgelijnd. Om één JGZ onder te brengen bij de GGD Zuid Limburg hoeft de gemeenschappelijke Regeling niet gewijzigd te worden. Het Algemeen Bestuur kan besluiten om de taken en bevoegdheden voor de JGZ 0-4 over te nemen en vervolgens moeten colleges de taken overdragen aan de Gemeenschappelijke Regeling. Het formele besluit door het Algemeen Bestuur is genomen in de vergadering van 3 juli 2019. De colleges zijn in de tweede helft van het jaar aan zet om de taken over te dragen.

De rol van gemeenteraden is in formele zin verbonden aan de begroting. Omdat draagvlak in gemeenteraden van belang is, zijn de raden/ raadscommissies in maart en april 2019 bezocht om hen mee te nemen bij de ontwikkelingen van één JGZ. In de periode maart/ april/ mei hebben in 15 gemeenten presentaties plaatsgevonden. Op basis van de gebundelde reacties is een raadsinformatiebrief opgesteld en aan de gemeenten aangeboden.

4. Opdracht aan de nieuwe JGZ-organisatie

De nieuwe JGZ-organisatie werkt in opdracht van de Zuid-Limburgse gemeenten. In een collectieve opdracht bepalen de gemeenten wat zij van de nieuwe JGZ-organisatie verwachten. De uitvoering van de wettelijke taak is hierbij het fundament. Met deze collectieve opdracht krijgt de JGZ een algemene taak met specifieke aandachtspunten voor het jaar 2020. Ook worden de ambities voor de komende jaren geschetst. Deze ambities worden ook onderdeel van het geactualiseerde regionaal gezondheidsbeleid 2020 – 2023.

De totstandkoming van één JGZ (onder de vleugels van de Gemeenschappelijke Regeling GGD) geeft de gemeenten de kans te komen tot een meer integrale JGZ die robuust en slagvaardig is. Gemeenten zien de GGD bij uitstek als de organisatie om de publieke gezondheid in brede zin te borgen. De JGZ is vanaf 2020 ongedeeld en daarmee herkenbaarder als geheel. De gemeenten nemen de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de JGZ samen ter hand en willen sturen op meer eenduidigheid, transparantie, efficiency en effectiviteit. Ook vertrouwen de gemeenten op een goede verbinding met de andere taakvelden uit de Wet publieke gezondheid waaronder gezondheidsbevordering en epidemiologie, maar ook met de overige taken van de GGD zoals Veilig Thuis en OGGZ.

Op basis van de feedback uit de informatieronde bij de commissies /gemeenteraden, de input van de stuurgroep en de ambitie om te komen tot een trendbreuk is een opdracht aan de JGZ voorbereid die op 3 juli jl. als integraal onderdeel van de totstandkoming van één JGZ is vastgesteld. De opdracht, die gezien kan worden als kader voor een verdere invulling van het opdrachtgeverschap, is als bijlage 1 bijgevoegd.

4.1 Dienstverlening en huisvesting

De dienstverlening in 2020 is ongewijzigd en vloeit voort uit het wettelijk basispakket JGZ. De geldende afspraken blijven van kracht, ook voor wat betreft eventueel maatwerk. Gezinnen kunnen in 2020 terecht bij de voor hen bekende aanspreekpunten en op de voor hen vertrouwde locaties. De JGZ is gehuisvest op tal van locaties. Hierin zal per 1 januari 2020 niks veranderen. De huurcontracten worden overgenomen.

4.2 Verslaglegging en verantwoording

Informatievoorziening ten behoeve van sturing en beleidsvorming is een belangrijke voorwaarde voor goed opdrachtgeverschap. Aanvullend aan de informatie die hierover in de opdracht is meegenomen, is een set met indicatoren opgesteld waarover de JGZ periodiek verantwoording aflegt en die in de komende periode nog nader wordt uitgewerkt. De financiële verslaglegging en verantwoording zal plaatsvinden via de geldende afspraken met de GGD.

5. Aandacht voor personeel en financiën

De GGD Zuid Limburg is een organisatie van mensen, voor mensen en alleen met betrokken en bevlogen medewerkers zijn wij in staat onze missie te realiseren. Dit geldt uiteraard ook voor alle medewerkers binnen het programma JGZ vanaf 01.01.2020. Daarom is het van belang dat alle medewerkers gezamenlijk een goede start maken en dat de nieuwe collega's zich vanaf dag 1 welkom en thuis voelen binnen de GGD. Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen om alle medewerkers van de JGZ 0-4 jaar volledig te faciliteren om met plezier hun werk doen en hun talenten in te zetten voor de cliënten binnen de JGZ.

5.1 Overgang van onderneming & arbeidsvoorwaarden

Voor de totstandkoming van één JGZ als onderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg is juridisch sprake van overgang van onderneming. Bij overgang van onderneming worden activiteiten (in dit geval de taken van de JGZ) overgedragen naar een andere organisatie. Wettelijk is bepaald dat bij een overgang van onderneming de rechten en verplichtingen van de medewerker die op grond van de arbeidsverhouding bestaan, van rechtswege mee overgaan op de verkrijger. Dit betekent concreet dat de medewerkers (van rechtswege) overgaan naar de GGD Zuid Limburg met behoud van hun rechten en plichten die zij nu hebben.

Alle medewerkers met een dienstverband binnen de JGZ-organisaties 0-4 jaar (die meer dan 50% van hun contractuele uren dedicated werkzaam zijn) gaan van rechtswege één op één over met al hun rechten en plichten. Zij behouden de voor hen geldende cao VVT en de regelingen vanuit een personeelshandboek en, indien van toepassing, andere schriftelijk vastgelegde afspraken. Er gaan, uitgaande van de situatie per 1 maart 2019, 186 medewerkers over naar de GGD Zuid Limburg.

De overgang van onderneming heeft tot gevolg dat vanaf 1 januari 2020 twee verschillende cao's van toepassing zijn voor de JGZ, te weten de CAR UWV, die per 1 januari 2020 wordt omgezet in de cao-gemeenten (voor het personeel dat nu al in dienst is van de GGD Zuid Limburg) en de cao Verpleging, Verzorging en Thuiszorg (VVT) voor het personeel dat van rechtswege overgaat naar de GGD. Daarnaast hebben alle vier de organisaties hun eigen lokale regelingen (personeelshandboek).

Op de lange termijn is het onwenselijk om verschillen in arbeidsvoorwaarden tussen medewerkers van één programma/ afdeling te laten bestaan. Daarom zal op termijn een harmonisatietraject gestart worden. Dit traject is voorzien voor 2020 en loopt parallel met de inrichting van de nieuwe JGZ-organisatie.

De GGD Zuid Limburg werkt op dit moment al met meerdere cao's (CAR UWO en cao ambulancezorg) en heeft keuzevrijheid ten aanzien van de toekomstige cao voor de JGZ. Om te komen tot een keuze voor een passende cao (dit is een bestuurlijke keuze) is overleg met de vakorganisaties noodzakelijk. Immers de arbeidsvoorwaarden van (minimaal) één groep van medewerkers zal worden aangepast. De GGD volgt in dit traject de stappen die vereist en gebruikelijk zijn. De bestuurlijk portefeuillehouder personeel wordt hierin actief betrokken.

5.2 Due diligence onderzoek en begroting 2020

De totstandkoming van één JGZ brengt verschillende financiële vraagstukken en opgaven met zich mee. Een due diligence onderzoek is ondersteunend bij het besluitvormingsproces om te komen tot overdracht van onderneming en het vormen van een programma voor JGZ binnen de GGD Zuid Limburg. Uit dit onderzoek – dat door een onafhankelijke partij is uitgevoerd en mogelijke kansen en risico's van overdracht in beeld brengt – blijkt dat er geen obstakels zijn om traject t.b.v. de overgang van onderneming voort te zetten.

In de zomerperiode zijn, op basis van de resultaten van het due diligence onderzoek, de gesprekken gevoerd om te komen tot daadwerkelijke overdracht. De huidige dienstverlening gaat hierbij in beginsel ongewijzigd over naar de nieuwe organisatie. Deze gesprekken hebben geen gevolgen voor de begroting 2020.

Uitgangspunt voor de begroting 2020 is een gelijkblijvend takenpakket tegen een gelijkblijvend budget. Derhalve is bij de begroting 2020 uitgegaan van de huidige dienstverlening en als gevolg daarvan van ook een ongewijzigde bijdrage van gemeenten. De begroting is gelijk aan de opgetelde bijdragen van de 4 huidige JGZ-organisaties, dus zonder nieuw beleid.

Het ligt voor de hand dat bij schaalvergroting efficiency bereikt kan worden. Op dit moment is hierin nog geen inzicht, omdat overgang naar de nieuwe organisatie plaatsvindt op basis van de huidige dienstverlening. Voorzien is om in 2020 de dienstverlening te harmoniseren (t.b.v. kalenderjaar 2021 en verder). Het vraagstuk van efficiency wordt hierin nadrukkelijk meegenomen.

5.3 Financiële implicatie per gemeente in 2020

De inkomsten van de JGZ-organisaties zijn merendeels afkomstig van de Zuid-Limburgse gemeenten. JGZ-organisaties ontvangen financiële middelen voor de uitvoering van het basispakket inclusief de prenatale voorlichting en het Rijksvaccinatieprogramma. JGZ-organisaties krijgen daarnaast, vrijwel uitsluitend op projectbasis, financiering voor additionele taken zoals hechting, voorzorg enz.

De bijdragen per gemeente voor 2020 zijn gebaseerd op de huidige afspraken met de 4 JGZ-organisaties. Bij overdracht naar de GGD is het dus niet zo dat de uitgangspunten van de begroting 2020 GGD van toepassing worden. De huidige afspraken blijven geldend tot het moment dat hierover door het Algemeen Bestuur nieuwe kaders worden vastgesteld.

De gemeenten hebben de behoefte uitgesproken om dit thema nader te bespreken en toe te werken naar eenduidige afspraken over de financiering van de nieuwe JGZ-organisatie. Concrete afspraken over het hiervoor in te richten proces moeten (bestuurlijk) nog gemaakt worden.

6. Opgaven vanaf 2020

Per 1 januari 2020 is er een juridische entiteit en één begroting. Daarmee is een belangrijke basis gelegd voor de ontwikkelingen in de komende jaren. De belangrijkste opgaven vanaf 2020 zijn beschreven in bijgevoegde routekaart (zie bijlage 2). Voorzien is om per 01.01.2021 zowel de dienstverlening als de arbeidsvoorwaarden te harmoniseren. Vanuit de gemeenten ligt er de vraag of er een nieuwe financieringssysteem moet komen. Onderwerp van aandacht in 2020 zijn de gesprekken die gevoerd worden of er nieuwe opdrachten voor één JGZ voortvloeien uit het regionaal gezondheidsbeleid. Een opgave die de gemeenten en de GGD samen zullen invullen en stap voor stap uitrollen.

7. 1e begrotingswijziging 2020

Concern				1e begrotingswijziging 2020				Bijgestelde Begroting 2020
Staat van Baten en Lasten	Oorspronkelijke begroting 2020	Herijking beschermende taken	Vastgestelde begroting 2020	GGD	Veilig Thuis	Acute Zorg	JGZ	
Opbrengsten								
Ink. uit bijdragen gemeenten	17.722.166	600.000	18.322.166	-5.296.216	-	-	14.444.114	27.470.064
Tarieven gemeenten	3.535.740	-	3.535.740	-900.740	-	-	900.740	3.535.740
Ink. uit centrum gemeenten	1.066.541	-	1.066.541	-	-	-	-	1.066.541
Bijdrage Rijk/Provincies	3.523.362	-	3.523.362	-	-	-	-	3.523.362
Inkomsten NZA	20.407.949	-	20.407.949	-	-	-	-	20.407.949
Overige bijdrage	4.969.839	-	4.969.839	-867.000	-	-	1.669.917	5.772.756
Totaal opbrengsten	51.225.597	600.000	51.825.597	-7.063.956	-	-	17.014.771	61.776.412
Exploitatiekosten								
Personeelskosten	35.158.506	600.000	35.758.506	-4.828.000	-	-	12.167.022	43.097.528
Huisvestingskosten	1.823.500	-	1.823.500	-417.500	-	-	1.108.121	2.514.121
Afschrijvingskosten	1.281.000	-	1.281.000	-31.500	-	-	101.118	1.350.618
Rente en Bankkosten	100.000	-	100.000	-	-	-	-	100.000
Beheers en adm.kosten	1.029.000	-	1.029.000	-61.500	-	-	534.634	1.502.134
Kosten vervoermiddelen	259.500	-	259.500	-	-	-	-	259.500
Kosten Automatisering	2.082.500	-	2.082.500	-256.500	-	-	256.500	2.082.500
Kosten medische middelen	972.000	-	972.000	-18.000	-	-	23.085	977.085
Kosten uitvoering derden	572.500	-	572.500	-1.500	-	-	1.500	572.500
Totaal Exploitatiekosten	43.278.506	600.000	43.878.506	-5.614.500	-	-	14.191.980	52.455.986
Overhead	8.277.091	-	8.277.091	-1.449.456	-	-	2.822.791	9.650.426
Heffing Vpb	20.000	-	20.000	-	-	-	-	20.000
Saldo baten en lasten	-350.000	-	-350.000	-	-	-	-	-350.000
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	350.000	-	350.000	-	-	-	-	350.000
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-

Programma GGD				1e begrotingswijziging 2020	
Staat van Baten en Lasten	Oorspronkelijk Begroting 2020	Herijking beschermende taken	Vastgestelde begroting 2020	Eigen programmalijn JGZ	Bijgestelde begroting 2020 GGD
Opbrengsten					
Bijdragen gemeenten	10.947.118	600.000	11.547.118	-5.296.216	6.250.902
Tarieven gemeenten	3.535.740	-	3.535.740	-900.740	2.635.000
Inkomsten uit centrum gemeenten	-	-	-	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	1.867.500	-	1.867.500	-	1.867.500
Inkomsten NZA	-	-	-	-	-
Overige bijdrage	2.914.515	-	2.914.515	-867.000	2.047.515
Totaal opbrengsten	19.264.873	600.000	19.864.873	-7.063.956	12.800.917
Exploitatiekosten					
Personeelskosten	12.474.500	600.000	13.074.500	-4.828.000	8.246.500
Huisvestingskosten	833.000	-	833.000	-417.500	415.500
Afschrijvingskosten	38.000	-	38.000	-31.500	6.500
Rente en Bankkosten	-	-	-	-	-
Beheers en adm.kosten	118.500	-	118.500	-61.500	57.000
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	-	-
Kosten Automatisering	806.000	-	806.000	-256.500	549.500
Kosten medische middelen	470.500	-	470.500	-18.000	452.500
Kosten uitvoering derden	145.500	-	145.500	-1.500	144.000
Totaal Exploitatiekosten	14.886.000	600.000	15.486.000	-5.614.500	9.871.500
Overhead	4.358.873	-	4.358.873	-1.449.456	2.909.417
Heffing Vpb	20.000	-	20.000		20.000
Saldo baten en lasten	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	-	-	-	-	-
Resultaat	-	-	-	-	-

Programma JGZ

		1e begrotingswijziging 2020		
Staat van Baten en Lasten	Oorspronkelijke begroting 2020 JGZ	GGD Zuid Limburg 4-18 jaar	JGZ 0-4 jaar	Bijgestelde begroting 2020 JGZ
Opbrengsten				
Bijdragen gemeenten	-	5.296.216	9.147.898	14.444.114
Tarieven gemeenten	-	900.740	-	900.740
Inkomsten uit centrum gemeenten	-	-	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	-	-	-	-
Inkomsten NZA	-	-	-	-
Overige bijdrage	-	867.000	802.917	1.669.917
Totaal opbrengsten	-	7.063.956	9.950.815	17.014.771
Exploitatiekosten				
Personeelskosten	-	4.828.000	7.339.022	12.167.022
Huisvestingskosten	-	417.500	690.621	1.108.121
Afschrijvingskosten	-	31.500	69.618	101.118
Rente en Bankkosten	-	-	-	-
Beheers en adm.kosten	-	61.500	473.134	534.634
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	-
Kosten Automatisering	-	256.500	-	256.500
Kosten medische middelen	-	18.000	5.085	23.085
Kosten uitvoering derden	-	1.500	-	1.500
Totaal Exploitatiekosten	-	5.614.500	8.577.480	14.191.980
Overhead	-	1.449.456	1.373.335	2.822.791
Heffing Vpb	-	-	-	-
Saldo baten en lasten	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	-	-	-	-
Resultaat	-	-	-	-

Toelichting tabellen

Tabel Concern begrotingswijziging

Deze tabel laat de oorspronkelijk begroting 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling GGD zien. Vervolgens is hierin opgenomen het goedgekeurde meerjarenperspectief 2020-2023 (herijking beschermende taken) waarover de gemeenten reeds hun zienswijze kenbaar hebben gemaakt en dat is vastgesteld is het Algemeen bestuur van 3 juli 2019.

De kolommen bij de 1^e begrotingswijziging 2020 laten de wijziging per programma zien. De twee programma's die wijzigingen zijn in de daaropvolgende tabel nader uitgewerkt.

Tabel Programma GGD

In deze tabel zijn de oorspronkelijke begroting 2020 en de herijking van de beschermende taken opgenomen. De wijziging bij het programma GGD heeft te maken met de overheveling van de taken JGZ naar een eigen programmalijn. De negatieve bedragen in de begrotingswijziging komen overeen met de bedragen zoals opgenomen bij de JGZ in de oorspronkelijke begroting 2020 en zijn toegevoegd aan de begroting van het programma JGZ (zie volgende tabel).

Tabel programma JGZ

Het programma JGZ is nieuw in 2020 en betreft de samenvoeging van de taken JGZ van de GGD en de drie JGZ-organisaties 0-4 jaar. De kolom GGD laat de overheveling van het programma GGD naar het programma JGZ zien. De kolom JGZ 0-4 betreft de opgetelde begrotingen 2020 van de JGZ-organisaties 0-4 jaar. Hierbij zijn voor de 0-4 jaar, conform afspraak, de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De begroting 2020 is de begroting 2019 inclusief indexering. Hierbij is rekening gehouden met eventuele aanpassingen van de begroting 2019 als gevolg van nadere afspraken met de gemeenten.
- Conform de afspraken in het AB is de begrote bijdrage geïndexeerd. De index is gebaseerd op de gegevens van het CPB. Er is wel onderscheidt gemaakt tussen de geldende index voor de 0-4 en de 4-18..
- De indeling is conform de begroting van de huidige organisaties. Verdere verfijning conform o.a. de definities van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zal in de loop van 2020 plaatsvinden.

Bijlage 1 Opdracht 1 JGZ

Opdracht 1 JGZ instemming AB 3 juli 2019

Inleiding

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) investeert in een gezonde start van elk kind: gezond en veilig opgroeien en naar vermogen participeren in de samenleving. De JGZ heeft hierbij een essentiële rol, middels vroegsignalering, bij individuele en collectieve preventie. Daarnaast is de JGZ een logische, onafhankelijke verbinder tussen preventie en curatie.

Een aantal ontwikkelingen vormt samen de aanleiding voor de 16 gemeenten in Zuid-Limburg om nu voor de eerste keer een gezamenlijke opdracht te formuleren aan de JGZ. De vorming van één organisatie voor JGZ voor de 16 gemeenten is daar één van. Daarmee komt een einde aan de situatie waarin de uitvoering van de JGZ van 0-18 jaar bij vier organisaties is belegd. Het is daarmee ook een logisch moment om als gemeenten met elkaar en met de JGZ in gesprek te gaan over de accenten die we in Zuid-Limburg willen leggen in de uitvoering van de taken door de nieuwe organisatie. Maar ook was al eerder vastgesteld dat voor een goede taakuitvoering de JGZ-organisaties behoefte hadden aan meer invulling van het opdrachtgeverschap door betrokken gemeenten (o.a. onderzoek Advante). Deze opdracht is een basis en wordt vanuit de samenwerking in de praktijk stap voor stap verder ingevuld.

Voor de opdrachtverlening is het van belang om de taken van de JGZ te plaatsen binnen de ontwikkelingen van het Sociale Domein. De verwachting is dat het belang van preventie en vroege signalering alleen maar toe zal nemen en gemeenten via de JGZ actief kunnen sturen op inzet en aandacht aan de voorkant, aan het versterken van de inzet aan het begin van een traject.

Uitgangspunten

Gemeenten vragen van de JGZ om bij het uitvoeren van de opdracht zorg te dragen voor de invulling van professioneel partnerschap, met de volgende uitgangspunten:

Aanpak

- de JGZ hanteert voor de uitvoering van de JGZ-taken de uitgangspunten van de landelijk geldende kwaliteitskaders en richtlijnen;
- de JGZ gaat bij de uitvoering van haar taken opgavegericht te werk;
- de JGZ legt actief de verbinding met organisaties in het Sociale Domein en heeft oog voor de samenhang met de ontwikkelingen binnen andere afdelingen binnen GGD;
- de JGZ heeft als professionele organisatie aandacht voor de vertaling van wetenschappelijke inzichten naar de praktijk en implementeert bewezen effectieve interventies in haar praktisch handelen. Vanuit een sterke verbinding met de wetenschap, gaat de JGZ hierbij innovatief te werk.

Partnerschap

- de JGZ is een partner voor de gemeenten en draagt bij aan de realisatie van de ambities en doelstellingen op het gebied van gezondheid. De JGZ sluit aan bij de regionale én lokale infrastructuur;
- de JGZ voert voor de invulling van het partnerschap samen met de gemeenten als opdrachtgever een constructieve dialoog. Dat richten we in vanuit het besef van gelijkwaardigheid, vertrouwen en bewustzijn van wederzijdse afhankelijkheid;
- de basis voor een constructieve dialoog is een duidelijke en transparante verantwoordingssystematiek en inzicht in input, output en outcome.

Bedrijfsvoering & verantwoording

- de JGZ opereert transparant en legt regionaal en lokaal verantwoording af over input en output;
- de JGZ heeft processen rond bedrijfsvoering op orde;
- de JGZ werkt aan voortdurende verbetering en optimalisering van de dienstverlening;
- de JGZ schept als lerende organisatie de gelegenheid om te anticiperen op (de ontwikkeling van) nieuwe aanpakken en inzichten;
- de JGZ is in staat in te spelen op nieuwe taken en differentiatie in dienstverlening (incl. maatwerk).

Opdrachtformulering

Algemene taak

JGZ is uitvoerder van het wettelijk basispakket Jeugdgezondheidszorg¹ en hanteert daarbij geldende professionele richtlijnen en standaarden. De JGZ werkt in 2020 vanuit het principe gelijkblijvende taken met gelijkblijvend budget. Het budget bestaat uit de opgetelde begrotingen van de 4 voormalige JGZ organisaties.

De JGZ vervult vanuit de wettelijke taak twee rollen: enerzijds uitvoerder van het basispakket van de JGZ en anderzijds kennis-partner die gerichte beleidsadvisering geeft aan gemeenten, gebaseerd op de aanwezige data. Beide rollen, uitvoerder en adviseur, worden door de JGZ zowel lokaal als regionaal opgepakt.

¹ <https://www.ncj.nl/themadossiers/uitvoeringskader/basispakket-jgz/>

1. De JGZ als adviseur

Dit deel van de opdracht vraagt om een continue en constructieve dialoog tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.

Door middel van deze dialoog kan over en weer informatie gedeeld worden, kunnen resultaten worden besproken, signalen en knelpunten gedeeld, nieuwe ontwikkelingen besproken etc. Vanuit de dialoog kunnen afspraken gemaakt worden over hoe te handelen en welke keuzes te maken. Goede onderlinge communicatie zorgt niet alleen voor een constructieve sfeer en samenwerking, maar heeft ook een directe relatie met de 'winstgevendheid' van een organisatie.

Een dialoog waar we elkaar scherp kunnen bevragen op inhoud, aanpak en financiën vanuit een gedeelde visie en een duidelijke opdracht. Waar ruimte is voor zaken die minder goed lopen, voor ontwikkelingen die nog onduidelijk zijn of waar twijfels over zijn. Waar oog is voor het feit dat de JGZ een lerende organisatie is en al doende ook ontwikkelt en bijstuurt. Waar vertrouwen in elkaar de insteek is van ons handelen en de keuzes die we maken.

Hoe?

De JGZ verzamelt waardevolle informatie en gegevens over gezondheid, waardoor de organisatie steeds beter in staat is om lokale gezondheidsprofielen op te stellen. In 2020 bepalen gemeenten en de JGZ samen hiervoor de indicatoren. Op basis van die profielen is het mogelijk om heel gericht in te zoomen op wat jeugdigen lokaal nodig hebben en hiervoor een aanpak-op-maat in te zetten.

Gemeenten kunnen dan voor het realiseren van hun (aanvullende) ambities op het gebied van bijvoorbeeld positieve gezondheid, preventief jeugdbeleid of een veerkrachtige samenleving gericht afspraken maken met de JGZ.

Op basis van de lokale gezondheidsprofielen kunnen gemeenten afspraken maken over het inzetten van de JGZ voor het realiseren van gezamenlijke beleidsambities gerelateerd aan het Sociaal Domein. Hiermee sluit de JGZ nog beter aan op lokale behoeften en krijgen gemeenten de keuzevrijheid waar een aantal van hen heel nadrukkelijk om vraagt.

Wat?

- Bepalen indicatoren voor outcome
- Opleveren lokale gezondheidsprofielen
- Advisering en inzet aan de hand van (lokale) gezondheidsprofielen
-

2. De JGZ legt verbinding tussen het medisch en sociaal domein

De JGZ is een belangrijke partner voor de eerstelijnszorg voor de jeugd. Een versterking van de samenwerking tussen huisarts en JGZ komt de afstemming en samenhang in de (preventieve) zorg ten goede en heeft meerwaarde voor ouders en kinderen. Beiden hebben kennis van gezinnen en spreken dezelfde (vak)taal. Samen met het medische en sociale domein is de JGZ in staat o.a. gezondheidsproblemen, kindermishandeling en huiselijk geweld, opvoedingsmoeilijkheden, gedragsproblemen, ontwikkelingsstoornissen te signaleren en op te pakken. De JGZ kan rechtstreeks verwijzen naar de eerstelijns (basis) en tweedelijns (gespecialiseerde) gezondheidszorg en jeugdhulp. Daarmee is het verwijstraject doelmatiger en patiëntvriendelijker georganiseerd.

Hoe?

De JGZ draagt bij aan de ambitie om meer samenhang in het Sociaal Domein te realiseren. De JGZ is kernpartner in de zorg voor jeugd en heeft de kracht om te verbinden. Vanuit de taak van (vroeg)signalering worden/zijn (intensieve) samenwerkingsrelaties ontwikkeld met: algemene jeugdvoorzieningen ((voor)school, jeugdwelzijnswerk en kinderopvang) en andere basisvoorzieningen jeugd (huisartsen, jeugd & opvoedhulp, kraamzorg, verloskundigen, (school)maatschappelijk werk en paramedische zorg), paramedische zorg, kindergeneeskunde en andere specialistische voorzieningen jeugd. Dit door proactief samenwerking op te zoeken, samenhang te stimuleren en samen met partners de randvoorwaarden te realiseren voor een duurzame samenwerking. De JGZ vormt een natuurlijke schakel tussen preventie, ondersteuning en lichte hulp naar specialistische jeugdhulp en specialistische gezondheidszorg.

Wat?

Verbindingen tussen de JGZ en partners vanuit andere wettelijke kaders in het Sociaal Domein zorgen voor een lokaal, dynamisch en samenhangend jeugdstelsel.

Uitgangspunt vormt de behoefte van ouders en kinderen. De JGZ vervult met haar preventieve taak hierbij de verbinding op individueel en collectief niveau.

Binnen het onderwijs wordt de verbinding gemaakt doordat de JGZ (jeugdarts of jeugdverpleegkundige) een vaste kernpartner is van het knooppunt binnen (voor-)school.

3. De JGZ als uitvoerder van de landelijke preventieagenda

De JGZ heeft een unieke rol dankzij haar expertise op preventie. Samen met ActiZ Jeugd en GGD GHOR Nederland ontwikkelde het NCJ de landelijke JGZ Preventieagenda. Door focus aan te brengen en samen te werken met anderen kan de JGZ écht het verschil maken in de aanpak van maatschappelijke uitdagingen als kinderarmoede, kindermishandeling en schoolverzuim, om zo de gezondheid en de ontwikkelingskansen te vergroten.

Hoe?

Via 4 pijlers wordt ingezet op maatschappelijke uitdagingen die een bedreiging kunnen zijn voor kinderen. Hierbij wordt samengewerkt met jeugdigen, ouders en relevante partners (lokaal, regionaal en landelijk).

De 4 pijlers zijn:

- Ouderschap
- Hechting
- Gezondheid
- Weerbaarheid

Wat?

De JGZ geeft, in partnerschap met gemeenten, uitvoering aan de vier pijlers van de landelijke preventieagenda en levert daarmee een bijdrage aan het verminderen van de maatschappelijke uitdagingen (kinderarmoede, kindermishandeling en schoolverzuim).

Ambities 2020-2023

De Zuid-Limburgse gemeenten zien het inlopen van de achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie als een van de belangrijkste regionale opgaven voor de komende jaren. In 2016 hebben gemeenten de ambitie uitgesproken om de achterstanden op het gebied van gezondheid te gaan inlopen in de periode tot en met 2025. Het is nodig hiervoor een trendbreuk te creëren. Meer aandacht voor een gezonde jeugd is hierbij één van de prioriteiten. Gemeenten zien de JGZ als belangrijke partner in de realisatie van deze ambitie en vanuit dit perspectief partner bij het opstellen en uitvoeren van het Regionaal Gezondheidsbeleid 2020 – 2023.

De vraag aan de JGZ is om met name samen met (voor-)scholen, gemeenten en schoolmaatschappelijk werk invulling te geven aan de nieuwe praktijk van "samen duiden, samen doen" in het onderwijs (van voorschool tot MBO) en met oog voor actuele vraagstukken uit de preventieagenda, 'vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid en met aandacht voor thema's als veerkracht en het op tijd signaleren en herkennen van psychische klachten bij jongeren.

Bijlage 2 Routekaart 1 JGZ

Routekaart één jeugdgezondheidszorg 2020-2023

De Zuid-Limburgse gemeenten willen een trendbreuk realiseren. De ambitie van de jeugdgezondheidszorg in Zuid-Limburg sluit hier naadloos op aan: de groep kinderen waar het goed mee gaat vergroten. Belangrijk daarbij is om alle kinderen van 0 tot 18 jaar in een doorlopende lijn te volgen.

Anno 2019 zijn er in Zuid-Limburg drie organisaties voor jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar (Envida, Meander, Zuyderland) en een organisatie voor jeugdgezondheidszorg 4-18 jaar (GGD). De gemeenten hebben besloten om deze vier organisaties samen te voegen tot één organisatie voor jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Vanaf medio 2019 wordt inhoudelijk en organisatorisch gewerkt aan een Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar.

In de beleidsperiode 2020-2023 wordt de JGZ-organisatie gebouwd en ingeregeld.

